

ERKÖLCSTAN TANMENET

2. évfolyam

Fenyődi Andrea - Pénzesné Börzsei Anita

Az én világom

című erkölcs tankönyvéhez

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Célok, fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
1. óra	Év eleji bevezető, az új tanulók megismerkedése a tantárggyal, ismétlés					
Én és közösségeim						
2. óra	Miben változtam? A gyermek képe önmagáról, tervei, vágyai. Fejlődés, változás.	„Találd ki a kedvencemet!” játék. Szóbeli kifejezőkészség megfigyelése. Találós kérdések és vers segítségével önmaguk megfigyelése, tervek, vágyak megfogalmazása. Képek segítségével beszélgetés az óvodás- és a kisiskoláskor jellemző tevékenységformáiról. Változások, fejlődés megfigyelése. Rajz: önazonosság fejlesztése.	fejlődés, célok, vágyak, tervek, tulajdonságok, jellemvonások, jövőkép, különbségek, tevékenységek, önállóság, tanulás, játék	A gyermek az önmagával kapcsolatos különböző állítások között találja meg a belső egyensúlyt. Legyen tisztában önmagával, terveivel, vágyaival. Érzékelje és fogalmazza meg , milyen változásokat tapasztalt önmagával kapcsolatban, mióta iskolába jár. Fogalmazza meg, miben fejlődött, mit szeretne elérni, és mit kell tennie ahhoz, hogy terveit meg tudja valósítani.	Tankönyv, füzet /Esetleg műanyag névjegy-kártyás kitűző/	Rajzos feladatok: önarckép vagy teljes alakos rajz készítése, névjegykártyára kedvenc tevékenység, kedvenc tárgy lerajzolása jellemző tulajdonságok írása.
			önismeret, énkép, önazonosság, önbizalom, megfigyelőképesség			
3. óra	Társaim szemében A gyermek gondolatai arról, mások milyennek látják őt. Társas kapcsolatai, viszonyulásai.	„Indián névadó” önismeret-fejlesztő játék. Mesehallgatás: társas csoportok ugyanazon helyzetre adott különféle viselkedésformáinak megfigyelése, beszélgetés a hallottakról. Szituációs játék: a különféle viselkedésminták megfigyelése. Rajzos tevékenység: a társakról alkotott vélemények megfogalmazása, tulajdonságok gyűjtése. Páros tevékenység: az egymásra való aktív odafigyelés gyakorlása.	viselkedés, önállósodás, társas kapcsolatok, együttműködés, megfigyelés, emlékezet, jellemző tulajdonságok, vélemény, különbségek, hasonlóságok, kölcsönös odafigyelés, versengés, szabadidő, tevékenység	A beszélgetések segítségével a gyerekek gondolják végig milyennek látják önmagukat és másokat. Képesek legyenek mind pontosabb észleléseik segítségével képet alkotni társaikról, véleményüket próbálják eredményesen szóban is kifejezni. Csoport- és páros munkák során erősödő önkontrolljuk segítségével eredményesen tudjanak együttműködni, társaikra odafigyelni.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök, rajzlap, olló	Rajzos feladatok: tenyér körberajzolása és kivágása, a társ szabadidős tevékenységének lerajzolása.
			önismeret, önkontroll, identitás, énkép, szeretet, bizalom, összetartozás			

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Célok, fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
4. óra	Felnőttek, gyerekek Családi kapcsolatok, rokoni viszonyok. Családmodellek.	Képek segítségével rokon kapcsolatok megnevezése. Versek alapján beszélgetés rokonok közötti viszonyokról. Mese segítségével örökbefogadás megismerése. Rajz és vers alapján családfa megismerése.	családtagok, rokonok, felnőtt, gyerek, testvér, báty, nővér, hűg, öcs, családfa, rokon kapcsolat önismeret, családhoz tartozás, szeretet, bizalom, összetartozás, öröm, együttlét	A család fogalmának körvonalazása, többféle családmódel megismerése. Annak felismertetése, milyen sokféle kapcsolatban lehetünk családtagjainkkal. A gyermek gondolja végig, kik tartoznak családjához, miért fontosak ezek a kapcsolatok számára.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Rajzos feladat: családfa rajzolása. Gyűjtőmunka: a családtagok kedvenc ételei
5. óra	Együtt élünk A család mindennapi élete, a napi rutinok, feladatok, feladatmegosztás. Testvérek közötti viszony, együttműködés, konfliktus.	„Ez elment vadászni” játék. Tevékenységek mímélése. Irodalmi alkotás és kérdéssor alapján beszélgetés az otthoni együttműködésről, munkamegosztásról. Képek alapján beszélgetés a hagyományos családi munkamegosztásról.	szokás, napirend, feladat, házimunka, szerződés, ígéret önismeret, önállóság, önazonosság, felelősség, alkalmazkodás, szabálykövetés, segítség, segítőkészség	Elsősorban önismeret, a gyermek saját életére való rálátás, saját családjának napi rutinja, feladatmegosztások, együttműködési minták tudatosítása. Másokra való odafigyelés, együttműködési készítés fejlesztése.	Tankönyv, füzet	Gyűjtőmunka: szabályok a családban. Alkotó tevékenység: szerződéstervezet a testvérrel.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Célok, fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
6. óra	Nálunk, nálatok Családok közötti életmódbeli különbségek. Szokások, értékrend, kommunikáció.	Játék – „Cseréljenek helyet azok akik....” Beszélgetés a családi szokások közötti különbségekről. Vers – kommunikációs stílus a családon belül. Történet alapján családi értékrendekről beszélgetés. Beszélgetés – saját családi szokások elképzelése.	családi szokások, hasonlóság, különbség, tisztelet, odafigyelés, jövő önismeret, mások megismerése, elfogadás, empátia, figyelem, tisztelet, udvariasság, családi összetartozás, megbecsülés, szeretet	A gyerekekben tudatosuljon, hogy a családi minták, szokások, értékek különbözőek. Törekedjen ezek megfigyelésére, értékelésére. A toleráns kommunikáció megfigyelése.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Rajzos feladat: elképzelt leendő család ábrázolása.
7. óra	Mások ünnepe Az ünnepek köré szerveződő családi szokások. Különbségek a családok szokásai között.	Képsor és történet alapján beszélgetés születésnap szokásokról. Vers alapján karácsonyi szokások felidézése, összehasonlítása. Szövegek olvasása – a többségi kultúrától eltérő ünnepi szokások megismerése.	ünnepe, ünnepi szokások, köszöntés, ajándékozás, közösség, vallás, születésnap, karácsony, hanuka empátia, mások megismerésére törekvés, elfogadás, tolerancia, szeretet, örömszerzés, családi kapcsolatok, közösséghez tartozás	Az ünnepek fontosságának, egy közösségen belül kialakuló rituáléjának tudatosítása. A sajátunktól eltérő szokásrendszerek, kulturális különbségek elfogadása. Annak tudatosítása, hogy több vallás létezik.	Tankönyv, füzet, zene, rajzeszközök	Alkotó tevékenység: születésnap meglepetés, ajándék kitalálása, karácsonyi vagy születésnap üdvözlőkártya készítése.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
8. óra	A családon túl A családon kívüli közösségek, csoportok. Beilleszkedés a csoportba. Egymás segítése, közös tevékenységek.	Képsor alapján az otthonon kívüli csoportok, tevékenységek megismerése. Mesehallgatás, képsor és szöveg segítségével a csoporttagok tulajdonságairól beszélgetés. Történet – beszélgetés a beilleszkedésről.	csoport, közösség, vezető, barát, tulajdonság, befogadás, kibékülés önismeret, önfogadás, közösséghez tartozás, alkalmazkodás, mások megismerésére törekvés, elfogadás, mások érdekeinek figyelembevétele, segítség, kiállás saját magunkért	Annak tudatosítása, milyen sok csoporthoz kapcsolódhatunk, hogy ezeknek a csoportoknak is megvan a belső rendje, szokásai, esetleg céljai. Annak felismerése, hogy a csoporttagok közötti különbségek elfogadhatók, és ennek előnyei lehetnek. A csoportba való befogadás, a beilleszkedés elősegítése.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Rajzos feladat: barátokkal közösen végzett tevékenységek ábrázolása.
9. óra	Reggel, este szabályok Az emberek életét, napi rutinját befolyásoló tényezők: az idő, a közös tevékenységek, a közösen alkotott szabályok. Szabályok az iskolában.	Az órarend és vers alapján beszélgetés az idő szervező szerepéről, napirendről. Iskolai szabályok gyűjtése. Beszélgetés a szabályok szerepéről, értelméről. Csoportmunkában szabályalkotás.	idő, időbeosztás, napirend, szabály megszegése, következmény, büntetés, szabályalkotás, vita önállóság, felelősség, alkalmazkodás, tudatosság, mások érdekeinek figyelembevétele, szabálykövetés, kiállás saját magunkért, demokrácia	A gyerekek értsék meg, hogy az emberek életét az idő és a közösen végzett tevékenységek megegyezésre készítetik. Tudják azt, hogy a szabályoknak céljuk, funkciójuk van, hogy a szabályok megegyezéssel alakíthatók. Gyakorolják a szabályok értelmezését, gondoljanak ki újakat. Tudatosítsák az időbeosztásukat.	Tankönyv, füzet, házirend, műanyag óra, rajzeszközök	Gyűjtőmunka: iskolai szabályok gyűjtése, ábrázolása rajzban. Alkotó tevékenység: új szabályok megvitatása, alkotása. Panka és Peti Gondolkodó – a szabályok fontossága.
10. óra	Ismétlés, projektóra					

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
<u>Lakóhelyi közösségeim</u>						
11. óra	A hely, ahol élek A közvetlen környezet és az otthon harmóniája, esztétikája, rendezése és rendben tartása.	„Csalogató kapu” hangulatébresztő játék, metakommunikáció fejlesztése. Vers és rajzok segítségével beszélgetés az embert körülvevő környezet szépségeiről, lelki tartalmairól. Mesehallgatás és beszélgetés a bennünket körülvevő környezet iránti felelősségről. Állítások megvitatása, érvelés, beszélgetés.	környezet, élőhely, környezet, város, városrész, falu, utca, tér, ház, lakás, otthon, szoba, kert, rend, rendetlenség, elhanyagoltság, szépség, harmónia, nyugalom, biztonság, odafigyelés, megóvás, segítség, segítségnyújtás felelősség, felelősségtudat, feladattudat, környezettudatos élet, kötődés, szeretet	A gyermekek figyeljék meg az őket körülvevő közvetlen környezetet. Legyenek építő gondolataik arra vonatkozóan, mit tehetnek ők ennek a környezetnek megóvásáért, szebbé tételéért. A felelősségtudat erősítése az elsődleges feladat.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Rajzos feladat: választott rajz átalakítása, kiegészítése, játszótér, park rajzolása

12-13. óra	Tágas a világ A tágabb lakóhely megismerése, érzelmi viszonyulás hozzá. Magyarország tájai, értékei.	Zenehallgatás - a képzelet, a fantázia fejlesztése. Népmonda hallgatása - egy adott tájegység és az ott élő emberek bemutatása irodalmi alkotáson keresztül. Térkép segítségével Magyarország tájainak megfigyelése. Képsor segítségével Beszélgetés Magyarország egy-egy tájegységének nevezetességeiről. A lakóhely megismerése gyűjtőmunka segítségével. Kedvenc helyek - beszélgetés azokról a helyszínekről, amelyekhez a gyerekek érzelmileg erősebben kötődnek.	lakóhely, környezet, vidék, táj, tájegység, nevezetesség, emlék, emlékhely, intézmény, templom, élmény, esemény, címer, jelentés, szimbólum áldozatvállalás, elkötelezettség, hagyománytisztelet, kötődés, felelősség, büszkeség, szeretet, tisztelet, identitás, környezettudatosság	A gyerekek ismerjék lakóhelyüket, annak természeti környezetét, nevezetes helyeit és intézményeit. Életkoruknak megfelelően tisztában legyenek lakóhelyük történelmi múltjával és jelenével. Törekedjenek arra, hogy bekapcsolódjanak lakóhelyük eseményeibe, ápolják annak hagyományait.	Tankönyv, füzet, zene, rajzeszközök	Gyűjtőmunka: prospektusok, képeslapok, újságcikkek, internetes hírek, képek, stb. gyűjtése a lakóhelyről, annak nevezetességeiről, a lakóhely címeréről kutatómunka és gyűjtés. Rajzos feladat: a lakóhelyhez kötődő élmények lerajzolása.
------------	---	--	---	--	---	--

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
14. óra	Második otthonunk A gyerekek viszonyulása az iskolához. Iskolai szokások, az iskola környezete.	„Ugróiskola”- hangulatteremtő játék. Iskolához kötődő népszokás /Gergely-járás/ felelevenítése, szituációs játék. Képek segítségével a régi és a mai iskola összehasonlítása. Beszélgetés a gyerekek iskolai életéről, az iskolához fűződő élményekről, viszonyulásról. Képek segítségével bepillantás a hagyományostól eltérő tanulási lehetőségekbe. /erdei iskola/. Vélemények megfogalmazása.	iskola, otthon, második otthon, közösség, osztály, osztályterem, rend, környezet, berendezés, közlekedés, környezet, megóvás, erdei iskola, tanulás, időbeosztás, napirend, élmény	A gyerekek ismerjék iskolájukat, annak környezetét. Figyeljék meg az iskolai környezetet és az itt folytatott legfontosabb tevékenységeket. Ezekre alapozva cél, hogy meg tudják fogalmazni a tanulással kapcsolatos elképzeléseiket. Az eredményes tanuláshoz szükséges közös és egyéni feltételekkel való ismerkedésen keresztül az önálló tanulási képesség megalapozása, érzelmi viszonyulásaik tisztázása a feladat.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Gyűjtőmunka: családi fotók régi iskolai élményeiről, szülők, nagyszülők osztályfotói, internetes képek régi iskolákról, interjú készítése szülőkkel, nagyszülőkkel az ő iskolájukról, iskolai életükről, az akkori tanulási szokásokról. Rajzos feladat: kedves iskolai élmény lerajzolása.
15. óra	A közelben Lakóhelyi közösségeink, a szomszédság. Újonnan érkezettek befogadása, segítése. A fogyatékkal élők, az elesettek megismerése.	Rajzos rejtvény és képsor alapján a szomszédság témájának előhívása. Irodalmi alkotás – beszélgetés a közös lakóhelyi tevékenységekről, ismerkedésről. Szituációs játék – ismerkedés új szomszédokkal. Versek alapján beszélgetés a fogyatékkal élőkről és a hajléktalanokról.	szomszéd, ismerős, játszótárs, barát, közös tevékenység, vak, hajléktalan önismeret, mások megismerésére törekvés, segítség, empátia, tolerancia, figyelmesség, barátság	A gyerekek gondolják végig, milyen kapcsolatok fűzik őket a közelükben élőkhöz. Tudatosítsák azt, hogy az egymás közelében élő emberek támogathatják egymást, hogy a korosztályukból itt is találhatnak barátokat. Próbálják megérteni a fogyatékkal élők, az elesettek helyzetét.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Alkotó tevékenység: utcakép alkotása színes papírból.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
16. óra	Együtt könnyebb A lakóhelyi közösséggel végzett közös, önkéntes munka. Környezetünkért érzett felelősség. Civil szervezetek működése.	„Tűz-víz” játék. Képek és szövegek párosítása. Beszélgetés lakóhelyi együttműködésről. Csoportmunkában „klub” alkotása, közös tevékenység kitalálása.	lakóhely, egyesület, klub, közös célok, közös munka, munkamegosztás, törődés, felelősség. önállóság, felelősség, közösséghez tartozás, együttműködés, önkéntesség, munka, másokért érzett felelősség, környezetünk megbecsülése, kezdeményezés	A környezetünkért érzett felelősség fejlesztése. Önállóságra, kezdeményezésre nevelés. A gyerekek szerezzenek tudomást arról, hogy környezetünk érdekében végezhetünk önkéntes munkát, hogy gyerekként is hasznos tagjai lehetnek a közösségnek. Ismerkedjenek a civil szervezetek tevékenységével.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök, internet	Alkotó tevékenység: „Klub” kitalálása. A klub tevékenységének ábrázolása, jelvény tervezése.
17- 18. óra	Ünnepeljünk együtt! Családi és családon kívüli ünnepek, ezek hagyományai. Az ünnepek jeletősége a közösségek életében.	Képsor segítségével beszélgetés az ünnepek alkalmával készített ételekről, étkezési hagyományokról. Képsor alapján beszélgetés a családokban megélt ünnepi alkalmakról, ezekhez fűződő hagyományokról. Szövegfeldolgozás olyan ünnepekről, amelyek már nemcsak szorosan a családhoz kötődnek. Időkerék segítségével beszélgetés Magyarország ünnepnapjairól, az azokhoz fűződő történelmi eseményekről és szokásokról. Képek segítségével beszélgetés különféle vallások ünnepeiről.	ünnap, hétköznapi, család, kapcsolat, történelmi események, hagyományok, szokások, szertartás, vallás, jelképek, szimbólumok, ajándék, készülődés, érzések, öltözet szeretet, identitás, összetartozás, egység	A gyerekek érezzék át az ünnepek fontosságát, ismerjék azok hagyományait, szertartásait. Ismerjék hazánk ünnepnapjait, életkoruknak megfelelően legyen ismeretük az ünnepeknek történelmi, vallási meghatározottságáról. Vegyék észre a hétköznapi és az ünnepnapok megélése közti különbségeket. Érezzék át, hogy az ünnepek megélése lelki feltöltődést, harmóniát hoz az emberek életébe. Ismerkedjenek a különböző vallások ünnepeivel. Legyenek toleránsak a saját vallásuktól eltérő vallású emberek ünnepeivel, azok szokásaival szemben.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök, origami papír	Előzetes feladat, gyűjtőmunka: családi-ünnepi ételreceptek. Előzetes feladat: csoportmunkában plakátkészítés, kiselőadás valamelyik állami ünnepünkről. Rajzos feladat: ünnepi öltözetek tervezése rajzolással. Alkotó tevékenység: papírszív készítése hajtogatással. Panka és Peti Gondolkodó – Mi az ünnep?

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
19. óra	Közös életünk A gyerekek saját lakóhelyének hagyományai, szokásai. Együttműködés, közös munka.	Hangulatébresztő népi játékok. Mese feldolgozásán keresztül bepillantás egy együttműködő erdei közösség életébe. Képek segítségével beszélgetés lakóhelyi hagyományokról, közösségi együttlétekről. Beszámoló saját élményekről. Vers és kép segítségével beszélgetés az együtt végzett tevékenységek közösségformáló erejéről. Projektmunka-lehetőség: lakóhelyhez kapcsolódó esemény bemutatása.	közösség, értékek, szokások, hagyomány, rendezvény, tevékenység, munka, öröm, egymásra figyelés bizalom, összetartás, tisztelet, együttműködés	Tisztában legyenek saját lakóhelyük hagyományaival, szokásaival. Meséljenek egymásnak az általuk ismert közösségi eseményekről, ezekkel kapcsolatos élményeikről.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök, kartonpapír, rajzlap	Projekt munkák: Tájékoztató füzet készítése a lakóhelyhez kötődő közösségi programokról, évszakokra bontva. Plakátkészítés egy lakóhelyi rendezvényről Hagyományteremtő célú új program kitalálása, hozzá meghívó készítése rajzolással. Rajzos feladat: lakóhelyi élményről rajz készítése
20. óra	Messze tőlünk Környezetünk kitágítása az egész Földre, más országok, tájak ismerete. Ismerkedés más környezetben élő gyerekek életével.	Képsor alapján beszélgetés távoli helyekről. Versek segítségével távoli és közeli szép helyek felidézése. Képek és szövegek alapján más földrészekben élő gyerekek életével ismerkedés.	távoli helyek, szavanna, dzsungel, vízesés, hegység, Afrika, tenger, életkörülmények, tandíj önismeret, fantázia, mások megismerésére törekvés, empátia, elfogadás, segítség	Annak felismertetése, hogy a Földön a miénktől nagyon különböző tájak, környezeti viszonyok léteznek. Annak tudatosítása, hogy más gyerekek élete nehezebb lehet, és ez függhet a földrajzi-gazdasági körülményeiktől. Empátiára, segítőkészségre, környezettudatosságra nevelés.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Panka és Peti Gondolkodó – éghajlati változások. Alkotó tevékenység: Illusztrált levél alkotása ismeretlen gyerek számára.
21. óra	Ismétlés, projektóra					

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
A környező világ						
22. óra	Barangoló A környező táj értékei, a érzelmi viszonyulásunk hozzá.	Képek és versek: beszélgetés Magyarország tájairól, az ott megélt élményekről. Irodalmi szöveg meghallgatása, a táj elképzelése, lerajzolása, beszélgetés. Találós kérdések segítségével beszélgetés különféle természeti formákról. Szituációs játékkal a lakóhelyet jellemző táj bemutatása. Projektmunka	táj, tájegység, vidék, lakóhely, falu, város, szépség, folyó, tó, patak, síkság, domb, lanka, hegy, hegyvidék, völgy, erdő, mező, határ felelősség, odafigyelés, szeretet, kötődés, szülőföld szeretete	Ismerjék meg a lakóhelyüket körülvevő tájat, vegyék észre annak szépségeit, vagy esetlegesen az ember által a tájban ejtett környezeti "sebeket". Érezzék át, hogy felelős gondolkodásra van szükség tájegységeink szépségének megővésében. Legyenek élményeik a tájon ahol élnek, mert a táj szeretete a tájban megélt élményekben gyökeredzik.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök, természetben gyűjtött anyagok, termékek, homok, kavics, papírdobozok /dombépítéshez/	Gyűjtőmunka: saját nyaralási, kirándulási élményről készült fotók, vagy azon a helyen gyűjtött természeti anyagok /kavics, kő, növény, termékek stb./ Projektmunka-lehetőség: terepasztalon makett-készítés. Alkotó tevékenység: papírból pohár hajtogatása.
23. óra	Százszorszép világ Növények az ember életében, jelentőségük, hasznuk. A növények gondozása, felelősség irántuk. A természet védelmének fontossága.	Hangulatébresztő játék: „Virág a nevem”. Irodalmi alkotás és rajz segítségével beszélgetés a közvetlen környezetben élő és ápolt növényekről. Szituációs játék: növények gondozása. Egészséges életmódra nevelés: zöldségek- gyümölcsök, elkészítési módjaik. Beszélgetés a táplálkozással kapcsolatos jó szokásokról. Szövegfeldolgozás és képek: beszélgetés a fák fontosságáról, szerepükről az ember életében.	növények, fák, erdő, mező, kiskert, vetemény, zöldség, gyümölcs, étel, egészséges táplálkozás, fotoszintézis, oxigén, használati tárgy, bölcső, kopjafa, védelem, megóvás felelősség, tudás, környezetvédő magatartás, tudatos gondolkodás, együttműködés, odafigyelés, önzés, önzetlenség	Felelősséggel gondoljanak az őket körülvevő természeti környezetre. Ismerjék a környezetükben található növényeket, igyekezzenek részt venni gondozásukban. Megértsék a prevenció fontosságát.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök, Írólap, ragasztó, facsemete	Előzetes feladat: fából, papírból készült apró tárgyak gyűjtése. Tanulmányi séta az erdőben. Alkotó tevékenység: kéreglenyomat készítése zsírkrétával, beragasztása a füzetbe. Faültetés.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
24. óra	Barátaink, az állatok A gyerekek kapcsolata a társállatokkal, szerepük az emberek életében. Felelősség és törődés.	Hangulatébresztő játék: „Az oroszlán zsákmányai”. Versek és rajzok segítségével beszélgetés az állatokhoz fűződő élményekről, az állatok tulajdonságairól. Irodalmi szöveg hallgatása és feldolgozása, beszélgetés az állatvédelem kérdéseiről Képek segítségével beszélgetés az állatok szerepéről az emberek életében.	Ember, állat, tulajdonság, kapcsolat, társ, felelősség, gondoskodás, élmény, kommunikáció, bánásmód, szükséglet, bántás, rosszindulat, kegyetlenkedés. Szeretet, irgalom, kegyesség, barátság, önzetlenség, empátia.	A gyerekek megosszák egymás között az állatokkal, főként a társállatokkal kapcsolatos élményeiket. Erősödjön bennük a beszélgetéseken keresztül, hogy az állatoknak is létezik erkölcsi státusza. Legyenek tisztában azzal, hogy az állatok sok örömet okozhatnak, segíthetnek bennünket, erősíthetik személyiségünk pozitív vonásait, nyitottabbá tehetnek bennünket embertársainkkal szemben, jobbá tehetnek bennünket társas kapcsolatainkban.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök, origami papír	Projektmunka-lehetőség. Tablókészítés kedvenc állatokról. Alkotó tevékenység: cica hajtogatása papírból.
25- 26. óra	„Gondolj rám” világ A természet szeretete, védelme. Felelősségteljes viselkedés a természetben.	„Bizalom-felelősség”-ráhangoló játék. Vers segítségével beszélgetés az állatok fontosságáról. Képek segítségével beszélgetés az állat- és növényvédelemről. Irodalmi szöveg segítségével beszélgetés a vadon élő állatokkal kapcsolatos emberi felelősségről. Állítások megvitatása-érvelés gyakorlása Vers segítségével beszélgetés a természetjárás szabályairól.	Növények, fák, erdő, mező, kiskert, vetemény, zöldség, gyümölcs, étel, egészséges táplálkozás, fotoszintézis, oxigén, használati tárgy, bölcső, kopjafa, védelem, megóvás. Felelősség, tudás, környezetvédő magatartás, tudatos gondolkodás, együttműködés, odafigyelés, önzés, önzetlenség.	Felelősséggel gondoljanak az őket körülvevő természeti környezetre. Ismerjék a környezetükben található növényeket, igyekezzenek részt venni gondozásukban. Megértsék a prevenció fontosságát.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök, biztosítótű vagy kétoldalú ragasztó	Alkotó tevékenység: embléma rajzolása védett növényről, állatról, kitűző készítése.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
27. óra	Itt élünk mind A Föld mint élőhely, az anyagok körforgása. Az emberi tevékenység hatása a környezetre. Környezettudatos cselekvések.	Kép alapján beszélgetés a Föld bolygóról. Szövegek alapján az anyagok körforgásának megismerése. Kérdéssor és képsor segítségével beszélgetés a környezettudatos magatartásról.	Föld, bolygó, pára, kőolaj, szemét, élőlény, anyag, sivatag, szennyezés, káros anyag, környezet védelme. Önismeret, önkontroll, felelősség, jövőtudat, segítség.	Annak tudatosítása, hogy mindnyájan felelősek vagyunk a környezetért, és az egyén is tehet valamit annak megóvása érdekében. Környezettudatos tevékenységek alakítása, felelősségérzet növelése.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Alkotó tevékenység: versillusztrációkból poszter készítése, a környezet védelmére hívó piktogramok alkotása.
28. óra	Ismétlés, projektóra					
A nem látható világ						
29. óra	Kicsi és nagy Gyermekfilozófiai kérdések megválaszolása a világról, időről, múltból, jövőről.	„Szófüzér” játék. Szóasszociációk és kérdéssor alapján beszélgetés fogalmakról. Képsor alapján az idő és tér változásainak elképzelése.	Kicsi, nagy, közel, távol, múlt, jelen, jövő, régen. Önazonosság, képzelet, alkotás, önkifejezés.	A közvetlenül körülvevő tárgyi világon túli fogalmak értelmezése, fogalomalkotás, elméletalkotás fejlesztése. Önkifejezés gyakorlása. Fantázia fejlesztése.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Panka és Peti Gondolkodó – Élet a jövőben. Alkotó tevékenység: múltba utazás elképzelése, ábrázolása.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakörhöz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
30. óra	Az én tudományom Az emberben rejlő természetes kíváncsiság. A tanulás módjai: érdeklődés, megfigyelés, ismeretszerzés. Találmányok, technika.	Vers – a világ jelenségeire kérdés. Képsor alapján tanulásról beszélgetés. Irodalmi alkotás alapján az érdeklődésről, a tanulás módjairól beszélgetés. Képek és szövegek segítségével természeti jelenségek megismerése.	Tudomány, kíváncsiság, tudás, tanulás, kérdés, jelenség, magyarázat, találmány, technika, tárgy. Önismeret, önbizalom, érdeklődés, kíváncsiság, tudásvágy, alkotás, kreativitás.	A gyermekben tudatosuljon, hogy ő maga is kérdező, tanulni vágyó lény, akinek tudása folyamatosan gyarapszik, és ez nem csak az iskolához köthető. A kíváncsiság és a tudásvágy erősítése, bátorítása. Annak végiggondolása, honnan lehet ismereteket szerezni. A tudás, ezen keresztül a tudományos-technikai alkotások jelentőségének felismerése.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök	Kutatómunka: kérdés egy jelenségről, a válasz megkeresése. Alkotó tevékenység: találmány megtervezése.
31. óra	Álomvilág, mesevár A képzelet, a játék és a mesék világa. Az álmok szerepe, mesealkotás.	„Álomlabirintus”- alkotó tevékenységre hangoló játék. Vers segítségével beszélgetés az álmok során megélt élményekről. Rajz segítségével beszélgetés a mesék világáról, a kedvenc mesehőssel való azonosulás kérdéseiről. Mesefeldolgozás, szituációs játék segítségével a fantázia fejlesztése. Mesebefejezés, mesealkotás segítségével erkölcsi tanulságos rögzülése.	Képzelet, fantázia, kreativitás, emlékezet, gondolkodás, mese, mesehősök, szimbólumok, változás, érzelmek, öröm, bánat, szomorúság, félelem, szorongás, alkotás. Önismeret, énkép, önazonosság, önbizalom, fejlődés.	A nem látható világ, a képzelet határainak felfedezése töltse el őket örömmel, vidámsággal, jókedvvel. Éljk át a képzelet teremtő energiáit. Érezzék meg, hogy a képzelet segítségével mire lehetnek képesek. Szituációs játékban legyen lehetőségük a szereplők helyzetébe beleélni magukat, ezáltal nagyon sokféle érzelmet élhetnek át, ami segíti az erkölcsi tanulságok rögzülését. Képesek legyenek a fantáziájuk segítségével kreatív alkotások létrehozására egyéni és csoportmunkában egyaránt.	Tankönyv, füzet, rajzeszközök, bábkészítéshez szükséges anyagok / pl.: rongy, papír, hurkapálcika, dekorgumi, fakanál,zsineg, vatta, papírzacskó,stb./	Rajzos feladat: mesejelenet rajzolása. Alkotó tevékenység: Bábkészítés. Panka és Peti Gondolkodó – mese és valóság közötti különbség.

Óra	Téma, tartalom	Ajánlott tevékenységformák, módszertani javaslatok	Felmerülő fogalmak Értékek	Fejlesztendő kompetenciák	Javasolt taneszközök	Egyéb javaslatok a témakör-höz (projekt, gyűjtőmunka, játék stb.)
32- 33. óra	A jó és a gonosz harca Jó és rossz mesehősök, a velük való azonosulás. Mesealkotás.	Hangulatébresztő játék: „Sárkányok-lovagok”. Mesejelenteket ábrázoló rajzok segítségével beszélgetés a szereplők cselekedeteiről, jó és rossz tulajdonságairól. Mesefeldolgozáson keresztül beszélgetés a jó és a gonosz harcáról. Szituációs játékok. Fantázia segítségével mesealkotás, képregény készítés, drámajáték.	Mese, mesehős, jó, rossz, próbatétel, dilemma, szerep, beleélés, varázserő, varázserejű tárgyak, megoldás. Énkép, azonosulás, erkölcsi döntések.	Figyeljék meg a mesehősök cselekedeteit. Képesek legyenek ezek alapján különbséget tenni a jó és gonosz szereplők között. Fogalmazzák meg, kinek a helyzete és szerepe vonzó a számukra. Képesek legyenek a szerepjátékok során a kedvelt mesehős szerepébe beleélni magukat.	Tankönyv, füzet, kétoldalú tükör, rajzeszközök. Alkotó tevékenységhez, fűzésre alkalmas száraz tészta, tempera, zsinag, olló	Rajzos feladat: képregény rajzolása. Alkotó tevékenység: Tésztanyaklanc festése és fűzése.
34. óra	Ismétlés, projektóra					
35- 36. óra	Év végi összefoglalás, az éves munka értékelése					